

องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ :
เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ ในจังหวัดตรัง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย
Community-based Tourism Components based on Muslim Cultural Capital
in Three Islands: Libong Island, Sukorn Island, and Laem Yong Star,
Trang Province, to Support Malaysian tourists

ธนะวิทย์ เพียรดี*, เบญจวรรณ ขุนฤทธิ์, จรียา เกิดไกรแก้ว และกนกวรรณ ไทยประดิษฐ์
Thanawit Piandee*, Benjawan Khunrit, Jariyar Kerdkraikaw
and Kanokwan Thaipradit

Received: 12 December 2024, Revised: 22 December 2025, Accepted: 23 December 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ : เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จังหวัดตรัง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว การสัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนของ 3 พื้นที่ คือ เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จำนวน 30 คน มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เข้ามาท่องเที่ยวและเยี่ยมเยือนในประเทศไทย จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามกฎแห่งความชัดเจน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์สถิติพรรณนา ผลการวิจัยพบว่าชุมชนเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ มีความโดดเด่นทางด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสังคม ความสามารถในการเข้าถึงมีการคมนาคมที่สะดวกสบาย ทั้งทางถนนและทางเรือ สิ่งอำนวยความสะดวกมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานครบครัน ที่พักมีรองรับหลายรูปแบบ เช่น รีสอร์ท หรือโฮมสเตย์ และสามารถพัฒนาเพิ่มเติมในเรื่องมาตรฐานที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายและน่าสนใจ เช่น กิจกรรมทางทะเล

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)

E-mail : thanawit_pia@dusit.ac.th

Community-based Tourism Components based on Muslim Cultural Capital in
Three Islands: Libong Island, Sukorn Island, and Laem Yong Star, ..

วัฒนธรรมมุสลิม และระบบการให้การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวจากหน่วยงานของภาครัฐ ในชุมชนเพื่อตอบโจทย์นักท่องเที่ยวที่หลากหลายและความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ การท่องเที่ยวโดยชุมชนของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ ($\bar{x} = 4.35$) สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 4.28$) ด้านกิจกรรม ($\bar{x} = 4.26$) ที่พัก ($\bar{x} = 4.25$) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.21$) และความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{x} = 4.17$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : องค์ประกอบการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวโดยชุมชน, ทูนิวัฒนธรรมมุสลิม

Abstract

This article aims to study community-based tourism components based on muslim cultural capital on three islands: Koh Libong, Koh Sukorn, and Laem Yong Star in Trang Province, to support Malaysian tourists. This research employs both qualitative and quantitative methods. Data was collected through tourist attraction surveys, interviews, and questionnaires. The population and sample consisted of 30 representatives from the government sector, private sector, and community sectors of the three areas: Koh Libong, Koh Sukorn, and Laem Yong Star, selected using purposive sampling, and 500 Malaysian tourists visiting Thailand, selected using the Rule of Thump. Research instruments included tourist attraction surveys, structured interviews, and questionnaires. Qualitative data was analyzed using content analysis, and quantitative data was analyzed using descriptive statistics. The results showed that the communities of Koh Libong, Koh Sukorn, and Laem Yong Star were distinctive tourist attractions, including natural attractions, man-made attractions, agricultural attractions, and cultural and social attractions. Accessibility was also key, with convenient transportation via both roads and boats. Amenities included complete basic utilities. Accommodation offers various options such as resorts or homestays, and further development is possible in terms of accommodation standards. Activities

was diverse and interesting, such as marine activities and Muslim culture. The ancillary service system from government agencies in the community should be improved to meet the diverse needs of tourists. Malaysian tourists' opinions on the components of community-based tourism show that the most important factors were: Attractions ($\bar{x} = 4.35$), Amenities ($\bar{x} = 4.28$), Activities ($\bar{x} = 4.26$), Accommodation ($\bar{x} = 4.25$), Ancillary Service ($\bar{x} = 4.21$), and Accessibility ($\bar{x} = 4.17$), in that order.

Keywords : Tourism Components, Community-based Tourism, Muslim Cultural Capital

บทนำ

ทุนวัฒนธรรมถือเป็นทุนที่มีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยหน่วยงานต่างๆ สามารถนำวัฒนธรรมไทยและแนวคิดหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเสริมสร้างผลิตภัณฑ์และบริการได้โดยการใช้แนวคิดสร้างสรรค์คุณค่า การสร้างตราสัญลักษณ์สินค้าไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ในประเทศไทยนั้นมีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นจำนวนมากและมีความหลากหลาย อีกทั้งยังมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ และภูมิปัญญาที่ดั้งเดิม (ช่อพฤษฯ ผิวกู๋, 2560) ซึ่งสถานที่ที่อุดมไปด้วยวัฒนธรรมนั้นจะช่วยสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำให้นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นเมืองเก่า ตลอดจนทิวทัศน์อันเขียวสลับที่สะท้อนเรื่องราวในอดีต นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสและมีส่วนร่วมในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และชุมชนที่น่าหลงใหล (Richa & Naithani, 2024) การบริหารจัดการต้นทุนทางวัฒนธรรมเพื่อสำหรับการใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว โดยยังคงความเป็นเอกลักษณ์ประเพณีวิถีชีวิตท้องถิ่นของตนเองควบคู่กับการสืบทอดวัฒนธรรม สอดรับตามแนวทางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ หากประเทศไทยสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปได้ในทิศทางที่ดี และถูกต้อง โดยยึดหลักคำนึงถึงการพัฒนาที่รักษาสมดุลขององค์ประกอบหรือทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนเป็นสำคัญนั้นย่อมเกิดผลกระทบเชิงประโยชน์อย่างมหาศาลต่อประเทศได้ในอนาคต (ชิตาวีร์ สุขคร, 2562; โกวิทย์ พวงงาม, 2562)

ทั้งนี้การท่องเที่ยวโดยชุมชนถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทางทะเลภาคใต้ ซึ่งมีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในปัจจุบันมักประสบปัญหาความไม่ยั่งยืนและการกระจุกตัวของผลประโยชน์ในกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ส่งผลให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลตอบแทนไม่เต็มที่จากทรัพยากรของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมและศาสนา เช่น ชุมชนมุสลิมบนเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ ในจังหวัดตรัง ซึ่งมีทุนวัฒนธรรมมุสลิมและวิถีชีวิตประมงดั้งเดิมเป็นเอกลักษณ์ ชุมชนเหล่านี้ยังขาดการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าวเข้ากับการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและเพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืน (สุเทพ ชันชัย และคณะ, 2560; พัทธราภา ตันตราจิน, 2564; ธีรวัฒน์ รังแก้ว, 2565; เจตนา อินยะรัตน์ และวรรณกร พลพิชัย, 2566; จำนง ศรีนคร, (2566) และโอกาสทางการตลาดและการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันนั้น มีการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงศรัทธา (Faith Tourism) และการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อมุสลิม (Muslim-Friendly Tourism) อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นตลาดที่มีความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมกับภาคใต้ของไทย นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความต้องการเฉพาะทางด้านอาหารฮาลาลที่เชื่อถือได้ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางศาสนาที่ครบถ้วน แม้ว่าพื้นที่ 3 เกาะของจังหวัดตรังจะมีศักยภาพสูงในการรองรับตลาดนี้เนื่องจากเป็นชุมชนมุสลิม แต่ยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบใดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีหลักชะรีอะฮ์และตอยยิบ เพื่อดึงดูดและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียได้อย่างแท้จริง (กรมการท่องเที่ยว, 2562; Zulkifli et al., 2011; Stephenson, 2014) ดังนั้นจึงมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบประกอบทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมบนพื้นฐานของการใช้ทุนวัฒนธรรมมุสลิมเป็นแกนหลักในการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อรองรับความต้องการเฉพาะของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย และผลการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ยั่งยืนและมีอัตลักษณ์ และช่วยให้ชุมชนเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ สามารถเป็นเจ้าของและผู้จัดการทรัพยากรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุสลิมของจังหวัดตรังต่อไป

จังหวัดตรัง ประกอบด้วยพื้นที่ ที่เป็นเกาะ จำนวน 46 เกาะ โดยหมู่เกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีวัฒนธรรมที่หลากหลายโดดเด่น ได้แก่ เกาะสุกร เกาะลิบง และแหลมหยงสตาร์ สำหรับเกาะลิบง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดตรัง เกาะลิบงมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านโคกสะท้อน หมู่ที่ 4 บ้านบาตูปูเต๊ะ หมู่ที่ 5 บ้านหลังเขา และหมู่ที่ 7 บ้านทรายแก้ว ซึ่งทั้ง 4 หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่บนเกาะของเขตการปกครองตำบลเกาะลิบง ทั้งนี้เกาะลิบงมีชื่อเสียงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีวิถีชีวิตชุมชนที่เรียบง่าย และมีสัตว์ทะเล คือ พะยูนที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของเกาะแห่งนี้ ประชากรส่วนใหญ่ของเกาะลิบงนับถือศาสนาอิสลาม ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน เช่น การจับปลาหมึก กุ้ง หอย ปู และปลาชนิดต่างๆ และประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การปลูกยางพารา ชุมชนเกาะลิบงมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมที่คงรักษาไว้ ไม่ว่าจะเป็นประเพณีและพิธีกรรม เช่น งานฮารีรายอ (การฉลองละศีลอด) การละหมาด (มาหยัง) การเรียนศาสนาที่มีสยิด พิธีนิกะห์ (การแต่งงาน) พิธีเข้าสู่หนัด พิธีขึ้นเปล เกาะลิบงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดดเด่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่บูรณาการธรรมชาติและวัฒนธรรมจะช่วยเพิ่มคุณค่าและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในระยะยาว (ธีรวัฒน์ รังแก้ว, 2565; สำนักงานจังหวัดตรัง, 2566; องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง, 2566)

เกาะสุกร หรือ เกาะหนู เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับสองของจังหวัดตรัง รองจากเกาะลิบง เป็นเกาะที่มีความหลากหลายโดยมีทั้งภูเขาที่ราบ ป่าชายเลน และชายหาดที่สวยงาม ปัจจุบันเขตการปกครองของเกาะสุกรมี 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านเสียมไหม หมู่ที่ 2 บ้านแหลม หมู่ที่ 3 บ้านทุ่ง และหมู่ที่ 4 บ้านหาดทรายทอง ซึ่งมีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา การปลูกแตงโม การทำสวนยางพารา การเลี้ยงควายทะเล และการประมงพื้นบ้าน เกาะสุกรมีการผสมผสานระหว่างการเกษตรกรรมและวัฒนธรรมมุสลิมที่สอดประสานผ่านผลผลิตการเกษตรกรรมชาวเกาะ คือ แตงโมเกาะสุกร มีรสชาติแตกต่างจากแตงโมทั่วไป และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสัตว์ทะเลต่างๆ ทำให้ชุมชนเกาะสุกรมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสธรรมชาติที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์และเรียนรู้วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนได้ (ธรรมจักร เล็กบรรจง, 2562; เจตนา อินยะรัตน์ และวรรณกร พลพิชัย, 2566; องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร, 2566)

แหลมหยงสตาร์ ตั้งอยู่ในตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยมีเขตพื้นที่ครอบคลุม 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านหยงสตาร์ (บ้านนอก) หมู่ที่ 3 บ้านพิกุลทอง (บ้านต้น) หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งรวงทอง (บ้านปลักคนตาย) และหมู่ที่ 7 บ้านควน (บ้านตก) แหลมหยงสตาร์ เป็นชุมชนที่มีความสำคัญทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเศรษฐกิจของพื้นที่ เนื่องจากชุมชนหยงสตาร์มีประวัติศาสตร์ยาวนานนับพันปี โดยมีประชากรหลากหลายเชื้อชาติทั้งชาวไทยมุสลิม ชาวไทยเชื้อสายจีนและชาวไทยพุทธ ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ เช่น อาหาร ประเพณี และเทศกาลต่างๆ ที่สะท้อนถึงความหลากหลายผ่านวิถีชีวิตชุมชนสามวัฒนธรรม โดยนักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมบ้านโบราณที่ยังคงสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม ศาลเจ้าเก่าแก่ ซึ่งถือเป็นจุดสำคัญทางจิตวิญญาณของชุมชน รวมทั้งมัสยิดต้นหยงสตาร์ มัสยิดโบราณที่ยังคงมีโบราณวัตถุที่อยู่ควบคู่กันมาได้แก่ กลองใหญ่หุ้มหนังโค และโองเคลือบ 4 หู โบราณ และท่าเรือด้านศุลกากร นอกจากนี้ชุมชนยังมีกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เช่น การจัดเทศกาลและงานประเพณีที่สะท้อนวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้าน เช่น ประเพณีขอขนม ประเพณีแห่แขก และขบวนแห่กลองมาลาญ ที่เป็นประเพณีมุสลิมที่มีความแตกต่างจากชุมชนมุสลิมอื่น ๆ ภายในจังหวัดตรัง พร้อมทั้งมีอาหารท้องถิ่นที่อร่อยและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมทั้งการบูรณาการด้านวัฒนธรรมของสามพื้นที่ ได้แก่ เมืองเก่าท่าข้าม – หยงสตาร์ – ทุ่งยาว (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรัง, 2563; จ่านง ศรีนคร, 2566; องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม, 2566)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ : เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จังหวัดตรัง เนื่องจากพื้นที่ทั้ง 3 เกาะ มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่โดดเด่น ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ : เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จังหวัดตรัง เพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว การสัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ในเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัย ได้แก่ เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จังหวัดตรัง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนในพื้นที่ชุมชนในพื้นที่ 3 เกาะ คือ เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ ในจังหวัดตรัง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและบริบททางการท่องเที่ยว โดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ (เกาะลิบง เกาะสุกร แหลมหยงสตาร์) จังหวัดตรัง ซึ่งมาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากกลุ่มตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนของ 3 พื้นที่ คือ เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จำนวน 30 คน

2.2 ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เข้ามาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมในประเทศไทย จากข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 ถึง 31 ธันวาคม 2567 ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียมีจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่ง มีจำนวน 4,952,078 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) และกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ควรใช้ขนาดตัวอย่างระหว่าง 15-20 เท่าของจำนวนตัวแปรเชิงสังเกต โดยมีตัวแปรสังเกตได้ในแบบจำลอง จำนวน 25 ตัวแปร ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเพียงพอจึงควรมีอย่างน้อย $(15 \times 25 = 450)$ ถึง $(20 \times 25 = 500)$ ซึ่งผลจากการคำนวณดังกล่าวเป็นจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 500 คน ที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติ (Shumacker & Lomax, 2010; Hair et al., 2010)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถาม โดยแต่ละเครื่องมือจะมีประเด็นสำคัญ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม 2) องค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน และ 3) ข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการลงพื้นที่เพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและทำการสัมภาษณ์ และเก็บแบบสอบถามเพื่อประเมินปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ: เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ ในจังหวัดตรัง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

5. การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า มีการตรวจสอบด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Method triangulation) เป็นการตรวจสอบโดยพิจารณาจากการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยการตรวจสอบข้อมูลผ่านการเก็บข้อมูลจาก 3 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถาม เกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6A's)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันและบริบททางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ (เกาะลิบง เกาะสุกร แหลมหยงสตาร์) จังหวัดตรัง

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์สถิติพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ: เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จังหวัดตรัง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ภาคชุมชน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6A's) ของชุมชนเกาะลิบง

1.1 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

1.1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เกาะลิบงเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดตรัง มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ ได้แก่ แหลมจุโหย แหลมโต๊ะชัย แหลมปันหยัง หาดตูป หาดทุ่งหญ้าคา และเป็นแหล่งหูกาทะเลที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ซึ่งเป็นอาหารสัตว์น้ำ คือ “พะยูน” โดยจะพบพะยูนได้บ่อยในบริเวณเกาะลิบง นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเป็นแลนด์มาร์คของเกาะลิบง

คือ สะพานหิน ซึ่งเป็นหินที่ถูกน้ำทะเลกัดเซาะจนเป็นรูปร่างคล้ายสะพาน เป็นจุดชมวิวพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการผจญภัย อีกหนึ่งกิจกรรมแนะนำที่น่าสนใจนั่นก็คือ การปีนขึ้นยอดเขา “บาตูปูเต๊ะ” ซึ่งเป็นจุดหนึ่งที่สามารถชมพระยูนและมองเห็นวิวทิวทัศน์ของเกาะลิบงและทะเลอันดามันที่สวยงาม นอกจากนี้ยังมีบ่อน้ำจืดกลางทะเล ซึ่งเป็นแอ่งน้ำจืด แต่เมื่อน้ำทะเลขึ้นสูงน้ำในบ่อจะมีความเค็ม เมื่อน้ำลงน้ำในบ่อจะมีรสจืด

1.1.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สะพานหลักภัย หอชมวิถีสัตว์น้ำหรือหอดูพะยูน ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านบาตูปูเต๊ะ

1.1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ แหล่งเรียนรู้การเลี้ยงปลากระชังและหอยนางรม

1.1.4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสังคม ได้แก่ ตลาดชุมชนบ้านบาตูปูเต๊ะ ตั้งอยู่ในย่านชุมชนบ้านบาตูปูเต๊ะ โดยส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านบนเกาะลิบงจะนับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นอาหารที่จำหน่ายในเกาะทั้งหมดจึงเป็นอาหารมุสลิม ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสรสชาติอาหารพื้นบ้านที่แท้จริงตามวิถีของชาวมุสลิม รวมทั้งยังได้เยี่ยมชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านเกาะลิบงอีกด้วย

1.2 ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเกาะลิบง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังเกาะลิบงได้ทั้งทางบกโดยมีถนนสายหลัก และทางน้ำจะเป็นการเดินทางโดยเรือหางยาว เป็นเรือของชาวบ้านที่มีไว้บริการนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการแบบส่วนตัวเหมาลำได้ด้วยจากท่าเรือหาดยาวไปยังท่าเรือบ้านพร้าว ส่วนการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถรับจ้าง มีทั้งรถจักรยานยนต์และรถกระบะ ซึ่งมีครบทั้ง 4 หมู่บ้าน เป็นวิสาหกิจชุมชนรถสามล้อหรือรถรับจ้าง นอกจากนี้ก็จะมีบริการให้เช่ารถจักรยานยนต์ด้วย

1.3 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

สิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย สาธารณูปโภคพื้นฐาน มีระบบไฟฟ้าเคเบิลใต้น้ำ สามารถใช้ไฟฟ้าส่องสว่างได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทดแทนเครื่องผลิตไฟฟ้าแบบเดิมในระบบปั่นด้วยเครื่องยนต์ มีน้ำประปาหมู่บ้าน ที่ทำการไปรษณีย์ สำหรับสถานที่อื่นๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ได้แก่ ร้านอาหาร ซึ่งจะมีการนำเสนอวัตถุดิบ

และกระบวนการประกอบอาหาร มีกะชังปู ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับประทานอาหารทะเลสด นอกจากนี้ก็มีร้านขายของที่ระลึก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชน

1.4 ที่พัก (Accommodation)

เกาะลิบงมีที่พักเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ที่พักประเภท รีสอร์ท บังกะโล และโฮมสเตย์ ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งกลุ่มไฮเอนด์และนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนแบบสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น

1.5 กิจกรรม (Activities)

กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะลิบง จะมีโปรแกรมการท่องเที่ยว ทั้งการเดินทางท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ (one day trip) แบบ 3 วัน 2 คืน และแบบ 2 วัน 1 คืน เป็นต้น ซึ่งจะแบ่งกิจกรรมเป็นกิจกรรมทางทะเล เช่น ล่องเรือคายัคที่หาดบ้านทรายแก้ว พายเรือชมป่าชายเลนและดูฝูงพะยูน การตกหมึกและดำน้ำดูปะการังที่เกาะเหลาเหลียง กิจกรรมดูฝูงนกไขปรี๊ยที่แหลมจุโหย กิจกรรมปล่อยปูม้าสู่ธรรมชาติ ปลูกหญ้าทะเลเพื่อเป็นอาหารแก่พะยูน สำหรับกิจกรรมเยี่ยมชมวิถีชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถนั่งรถซาเล้งตระเวนเที่ยวรอบเกาะเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตของชุมชน และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของทะเลตรัง ได้แก่ เกาะกระดาน เกาะมุกด์ ถ้ำมรกต เกาะเชือก และเกาะแหวน

1.6 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวของเกาะลิบง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล ปิมน้ำมันแบบหยอดเหรียญ ธนาคารและตู้เอทีเอ็ม นอกจากนี้ภายในเกาะลิบงจะมีมัสยิดทุกหมู่บ้าน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

2. องค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6A's) ของชุมชนเกาะสุกร

2.1 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

2.1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะสุกรที่มีความโดดเด่นจะเป็นพื้นที่ของที่เกาะบริเวณใกล้เคียงกับเกาะสุกร คือ เกาะเหลาเหลียง เกาะตะเกียง และเกาะจังกาบ ซึ่งเป็นจุดดำน้ำที่มีชื่อเสียง นักท่องเที่ยวจะได้ดำน้ำชมปะการังเจ็ดสี ปะการังเขากวาง และฝูงปลาการ์ตูนหลากสี สัน หาดสวย น้ำใสเหมาะแก่การดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น นอกจากนี้ก็มีสันหลังมังกรทับทิมสยาม สันหลังมังกรหยก ซึ่งเป็นสันทรายทอดยาวอยู่กลางทะเลที่ผสมผสานระหว่างทราย เปลือกหอยและโคลน สำหรับในพื้นที่ของเกาะสุกร

จะมีบ่อน้ำหัตถ์จรรย เป็นบ่อน้ำจืดที่ผุดขึ้นมาจากชั้นดินด้านล่าง แม้อ่อน้ำจะอยู่ใกล้ทะเล แต่รสชาติน้ำในบ่อก็ยังมีรสจืด บ่อน้ำแห่งนี้จึงถูกขนานนามว่า “บ่อน้ำหัตถ์จรรย”

2.1.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ จุดชมวิวกะสกร เป็นจุดมองเห็นวิวตรงข้ามที่เป็นฝั่งของแผ่นดิน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นเกาะเล็กเกาะน้อย และวิหะเลแบบ 180 องศา

2.1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ นาข้าวสีชมพูและโรงเรือนเมล่อน เป็นแลนด์มาร์คแห่งใหม่ที่นักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวไปชิมและซื้อสินค้าเกษตรเป็นจำนวนมาก

2.1.4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสังคม เกาะสุกรมีแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชนที่น่าสนใจ ประชากรบนเกาะส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงไม่มีการเลี้ยงหมู แต่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม นักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนโฮมสเตย์สามารถเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน การเยี่ยมชมไร่แตงโมพันธุ์หวานแดงอร่อย ซึ่งเป็นสินค้าขึ้นชื่อของเกาะสุกร นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวจะได้ชมฝูงควายทะเล โดยสามารถพบเห็นได้เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย

2.2 ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังเกาะสุกรได้ทั้งทางบก โดยมีรถโดยสารประจำทางและทางน้ำจะเป็นการเดินทางโดยเรือซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรือหัวโทง การสัญจรในหมู่บ้านจะมีถนนสายหลักซึ่งส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีตสายเล็ก ๆ และมีถนนสายรอบเกาะที่สะดวก และได้มาตรฐานของกรมทางหลวงชนบท ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในเกาะโดยใช้รถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นรถเช่าของชาวบ้าน รถรับจ้างที่มีบริการคนขับ รถยนต์ส่วนตัวของผู้ประกอบ และรถจักรยานไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว

2.3 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

เกาะสุกรมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานครบครัน และเพียงพอในการให้บริการนักท่องเที่ยว ทั้งไฟฟ้า ประปา การสื่อสารและโทรคมนาคม รวมทั้งสถานที่อื่นๆ ได้แก่ ร้านขายสินค้าต่างๆ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึก

2.4 ที่พัก (Accommodation)

ที่พักสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์และยังไม่มีมาตรฐาน นอกจากนี้ก็มีรีสอร์ท ซึ่งที่พักจะรวมอาหารเช้า ส่วนอาหารกลางวันและอาหารเย็น นักท่องเที่ยวสามารถสั่งจากที่ครัวหรือร้านอาหารในบริเวณที่อยู่ใกล้กับที่พักได้ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาพักแบบการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long stay) เกาะสุกรก็มีที่พักบริการค่อนข้างน้อย

2.5 กิจกรรม (Activities)

กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะสุกร ได้แก่ งานเบิกฟ้าอันดามัน งานวิ่งแต่งงานวิ่งควาย กิจกรรมในช่วงวันฮารีรายอ กิจกรรม Workshop ได้แก่ การทำผ้ามัดย้อม การทำขนมตาหยาบ กิจกรรมปล่อยปูม้า ปล่อยลูกปู งานก้าววิ่งกินแตงโม ชิมแตงโม ถ่ายรูปกับแตงโม กิจกรรมปั่นจักรยานชมวิถีชีวิตชุมชนเกาะสุกร ซึ่งการมาท่องเที่ยวเกาะสุกร จะได้อีกหนึ่งสัญลักษณ์ประจำเกาะ นั่นคือ “ชาเล้ง” พาหนะที่จะพานักท่องเที่ยวทัวร์รอบเกาะ ลัดเลาะไปตามหมู่บ้านต่างๆ

2.6 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดูแลโดย องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน ปิมน้ำมัน ป้อมตำรวจ และตู้เอทีเอ็ม

3. ผลการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6A's) ของชุมชนแหลมหยงสตาร์

3.1 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

3.1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หยงสตาร์เป็นชื่อเรียกชุมชนมุสลิม ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะที่บริเวณตรงกลางจะเป็นสันเนินทอดตัวไปตามแนวทิศใต้ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ แหลมหยงสตาร์ เป็นแหลมหินที่ยื่นลงไปในทะเล นักท่องเที่ยวสามารถชมพระอาทิตย์ตกดิน และฝูงนกยางที่มาหากินในช่วงน้ำลงทุกวัน นอกจากนี้ก็มีสันหลังมังกร เกล็ดทองคำ (ทะเลแหวก) และหินหัวช้าง ซึ่งมีลักษณะเป็นหินก้อนเล็กและก้อนใหญ่ วางเรียงทับซ้อนกัน

3.1.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ท่าแหลมหยงสตาร์ เป็นท่าเรืออยู่ในบริเวณแหลมหินที่ยื่นลงไปในทะเล นักท่องเที่ยวสามารถชมพระอาทิตย์ตกดินได้

3.1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสังคม ชุมชนหยงสตาร์เป็นชุมชนที่มีอายุยาวนานนับพันปี พื้นเพของประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมร่วม เนื่องจากมีไทยพุทธ มุสลิมและชุมชนคนจีน ในชุมชนจึงมีสถานที่ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิต ได้แก่ บ้านโบราณหลังจั่วหวด บ้านเก่าแก่ที่ถูกอนุรักษ์ไว้ โรงเก็บน้ำมันซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส ศาลเจ้าพระชำปอกง ศาลเจ้าพระร้อยแปดร้อยเก้า ด้านศุลกากรตันหยงสตาร์ หอสมุดมุลินีหิหลวงต่างใจราษฎร์

3.2 ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

การคมนาคมมีความสะดวก นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดตรังโดยสายการบิน และเช่ารถยนต์เดินทางต่อไปยังแหลมหยงสตาร์ ในกรณีที่มีการติดต่อประสานงานที่พักหรือโรงแรมไว้ล่วงหน้าก็จะมีรถรับส่งจากสนามบิน หรือนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวได้ ในช่วงเทศกาลก็จะมีรถรางไว้บริการนักท่องเที่ยว สามารถนั่งได้ประมาณ 20 คน หากเดินทางมาเป็นหมู่คณะสามารถขอความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บริการโดยไม่มีค่าใช้จ่ายได้

3.3 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย สาธารณูปโภคพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา สัญญาณอินเทอร์เน็ต ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ

3.4 ที่พัก (Accommodation)

ที่พักสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นรีสอร์ทซึ่งจะมีห้องพักหลายขนาด เช่น The Poom Seaview แหลมหยงสตาร์ซีไซด์ รีสอร์ททิบูตคโฮมสเตย์

3.5 กิจกรรม (Activities)

กิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมทางทะเล เช่น กิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ (One day trip) ซึ่งก็จะมีรถปล่อยไป ดูเหยี่ยว ซึ่งก็จะมี 2 กลุ่มคือ ปักขาทวารายันติ และแพสมสุข นอกจากนี้ก็จะมีรถปลุกหญ้าทะเล ปลุกป่า รับประทานอาหารทะเลสด การพายเรือคายัค พายเรือแคนูไปดูป่าโกงกาง ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง และกิจกรรมแข่งหาหอยแวน นอกจากนี้ก็จะมีรถนั่งรถรางชมเมืองเก่า ซึ่งจะมีการจัดงานเทศกาลย้อนรอยเมืองเก่าทำซำม งานสืบสานตำนานต้นหยงสตาร์

3.6 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สถานีพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติหน่วยที่ 22 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน บัมน้ำมันหยอดเหรียญ สถานีตำรวจ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6A's) ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6A's) ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย (n=500)

รายการ (n = 500)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)	4.17	.738	มาก
2. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)	4.35	.719	มาก
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	4.28	.693	มาก
4. ที่พัก (Accommodation)	4.25	.699	มาก
5. กิจกรรม (Activities)	4.26	.735	มาก
6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)	4.21	.730	มาก

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6A's) ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ ($\bar{X}$ = 4.35) รองลงมาคือ สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}$ = 4.28) ด้านกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.26) ที่พัก (Accommodation) ($\bar{X}$ = 4.25) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ($\bar{X}$ = 4.21) และความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ($\bar{X}$ = 4.17) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ : เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ จังหวัดตรัง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายและน่าสนใจ ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ ความมีคุณค่าของภูมิปัญญา และสุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดความสุขและความพึงพอใจในรูปแบบที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับออร์ไท ครุฑเวโช, สุภัทรา สังข์ทอง

และวรพจน์ ตรีสุข (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการสนับสนุนจากรัฐท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม โดยนำเสนอด้านแนวทางพัฒนาและบริหารจัดการชุมชน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ ความร่วมมือ การมีส่วนร่วม การจัดการผลิตภัณฑ์ เป็นต้น และ DtuŻewska & Giampiccoli (2020) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนจะมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและสามารถตอบสนองทางเลือกในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว

2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

นักท่องเที่ยวสามารถเดินไปยังเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ เดินทางได้สะดวก โดยเกาะลิบง มีท่าเรือหาดยาว และเกาะสุกร มีท่าเรือตะเสะ และเรือหางยาวรับจ้างไว้คอยบริการ และแหลมหยงสตาร์สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวได้ ทั้งนี้ทั้งสามแหล่งท่องเที่ยวมีถนนทางหลวงและถนนในหมู่บ้าน รวมทั้งมีการบริการรถรับจ้างสำหรับนักท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวถือเป็นส่วนที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้น และ ส่วนแหลมหยงสตาร์ สามารถเดินทางโดยรถ สอดคล้อง Cooper & Boniface (1998) ได้กล่าวว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจะดึงดูดเชิญชวนให้เกิดความสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้มาก จะมีการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวหลากหลายและมาได้เรื่อยๆ หากมีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

ชุมชนเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ มีสาธารณูปโภคพื้นฐาน สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่ควรพิจารณาถึงการให้บริการอื่นๆ ที่จำเป็นให้ครอบคลุมรอบด้าน เช่น การมีป้ายบอกทางตามจุดสำคัญเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น สอดคล้อง ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร์ และคณะ (2559) ได้กล่าวว่า ควรจัดให้มีการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการท่องเที่ยว

4. ที่พัก (Accommodation)

เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ มีที่พักเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งกลุ่มไฮเอนด์และนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนแบบสัมผัสวิถีชุมชน ซึ่งในชุมชนมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สามารถวางแผนการจัดการที่พัก

เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ที่อาจจะมีการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ Thongneaukang (2011) ที่กล่าวว่านักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต้องการบริการมาตรฐานและที่พักที่มีรูปแบบหลากหลาย ราคาถูก แต่มีความเหมาะสมในเรื่องราคา และในด้านสถานที่ท่องเที่ยวต้องการสถานที่ใกล้เคียงที่พัก สะดวก สะอาด ปลอดภัย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกตามมาตรฐานสำหรับบริการการท่องเที่ยว และที่สำคัญต้องการรับรู้เกี่ยวกับโปรโมชั่นในโฆษณาและแผ่นพับ สอดคล้องกับ

5. กิจกรรม (Activities)

กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ มีความหลากหลาย นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียสามารถสัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนมุสลิมทั้ง 3 เกาะ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีเสน่ห์และการทำกิจกรรมต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยเพิ่มประสบการณ์ที่น่าประทับใจ โดยกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของชุมชนมีการนำเอกลักษณ์ของชุมชนที่เกิดจากทรัพยากรหรือวัฒนธรรมของชุมชนมาสร้างกิจกรรม สอดคล้องกับอับดุลฮันนัน หว่าห์ล่า, อีร์ศักดี จินดาบถ และณัฐกานต์ รัตนพันธ์ (2561) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียมีความชอบในกิจกรรมการท่องเที่ยวผ่านรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม และรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ

6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวของเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ มีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่สนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งนอกจากจะดำเนินการเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับการบริการและได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุด เช่น การคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้วย ถือเป็นการเตรียมความพร้อมการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย สอดคล้องกับวราลี มั่นเล็ก และอุมาพร แต่งเกลี้ยง (2568) กล่าวว่านักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียมีความพึงพอใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ในด้านความปลอดภัย ด้านค่าใช้จ่าย ด้านการบริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ

7. ความคิดเห็นด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชนของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียให้ความสำคัญกับสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรม ที่พัก การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว และความสามารถในการเข้าถึงตามลำดับ และสอดคล้องกับนราวดี บัวขวัญ และคณะ (2563)

ที่กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย การส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามแดนไทย-มาเลเซีย และเพื่อก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือใน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุนเชื่อมโยงที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ร่วมกันอย่างแท้จริง ภายใต้แนวคิดการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และสอดคล้องกับศราวุฒิ อารีย์ (2558) กล่าวว่า ประเทศไทยมีจุดแข็งด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงทำให้การท่องเที่ยววิถีอิสลามเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่สำคัญภายใต้ยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญ ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยชุมชนของเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ในจังหวัดตรัง มีความสามารถในการดึงดูดการท่องเที่ยววิถีอิสลามและนักท่องเที่ยวมุสลิม เช่น นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

1. เกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่มีศักยภาพโดดเด่นโดยอาศัยทุนวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ในแง่การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งสามชุมชนมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวด้วยระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา อินเทอร์เน็ต และการคมนาคมที่สะดวก ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมมุสลิมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยการสื่อสารและการตลาดที่เน้นอัตลักษณ์จากเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชุมชนมุสลิมในพื้นที่ 3 เกาะ ที่เน้นจุดเด่นวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมเฉพาะถิ่น โดยมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมเข้าถึง และการบริการ เพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย ครอบคลุม และยั่งยืน

2. นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยเฉพาะกลุ่มมุสลิมมีมุมมองต่อ 3 พื้นที่นี้ในลักษณะ “บ้านใกล้เรือนเคียงที่มีวัฒนธรรมร่วม” ทำให้มีความรู้สึกเป็นมิตรจากชุมชนทั้ง 3 แห่งที่มีอัตลักษณ์มุสลิมที่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอุ่นใจและสะดวกใจในการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และต่อมามีแรงจูงใจในการมาพักผ่อนในบรรยากาศที่เงียบสงบ และการได้สัมผัสวิถีชีวิตดั้งเดิมที่หาได้ยากในมาเลเซียปัจจุบัน เช่น การทำนาบนเกาะ (เกาะสุกร) การดูพะยูน (เกาะลิบง) หรือวัฒนธรรมอาหารมุสลิมดั้งเดิม (แหลมหยงสตาร์) และที่สำคัญความมั่นใจ

ในอาหารฮาลาลหรืออาหารมุสลิมที่มีความสด อร่อย และอัตลักษณ์อาหารของจังหวัดตรังที่เป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหาร แต่ทั้งนี้ควรยกระดับการบริการและการสื่อสารผ่านภาษาอังกฤษและภาษาบาฮาซามาเลเซีย และมาตรฐานด้านสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

1. ชุมชนเกาะลิบง เกาะสุกร และแหลมหยงสตาร์ มีความโดดเด่นมากทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และกิจกรรมที่น่าสนใจ สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียได้มากขึ้น ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น เช่น อบรมภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน การอบรมการให้บริการ และการต้อนรับนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจ

2. การพัฒนาเรื่องราวของชุมชน (Storytelling) เพื่อสร้างความน่าสนใจและความเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวกับท้องถิ่น โดยสร้างสรรค์ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, TikTok, Instagram เพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวได้รวดเร็วและทันสมัย

3. ออกแบบกิจกรรมใหม่ ๆ ที่สอดคล้องวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนมุสลิมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาล โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำปีหรือประจำฤดูกาล เช่น เกาะลิบง มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านสโลแกน “ลิบงโมเดล” เกาะสุกร มีการจัดกิจกรรม “งานเบิกฟ้าอันดามัน@เกาะสุกร กินแต่ง แล่งใต้ แลความเล” และแหลมหยงสตาร์ มีการจัดกิจกรรมงานสืบสานตำนานต้นหยงสตาร์ (เมืองท่าโบราณ) ในโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองเก่าตรัง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลหรืออาหารมุสลิมที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างชุดเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับ “การท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เป็นมิตรต่อมุสลิม” สำหรับชุมชน 3 เกาะ โดยเฉพาะ เพื่อให้เป็นโมเดลต้นแบบที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ

2. การสร้างเรื่องราวผ่านทุนวัฒนธรรม เพื่อพัฒนารูปแบบการนำเสนอเรื่องราว (Content Marketing) ที่เชื่อมโยงประวัติศาสตร์ของแหลมมลายู ของประเทศไทยและมาเลเซีย

โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสารการตลาดดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย (Digital and Social Media Marketing) และการตลาดเชิงประสบการณ์ (Experience Marketing) เพื่อให้มีความดึงดูดและสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

3. การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย โดยมีการศึกษาการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวจากรัฐเกดะห์ และรัฐเปอร์ลิส ของมาเลเซีย เดินทางมาสู่ประเทศไทยผ่านจังหวัดสงขลา พัทลุง สตูลและตรัง เพื่อทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยเรื่อง “แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างของส่วนประสมการตลาดและการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานทุนวัฒนธรรมมุสลิม 3 เกาะ : เกาะลิบง เกาะสุกร แหลมหยงสตาร์ ในพื้นที่จังหวัดตรัง” งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ปีงบประมาณ 2567

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2562). **คู่มือเส้นทางท่องเที่ยวฮาลาล Halal Tourism**. กรุงเทพฯ: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). **สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ม.ค. - ธ.ค. ปี 2567 (เบื้องต้น) (International Tourist Arrivals to Thailand Jan - Dec 2024P)**. ค้นเมื่อ ตุลาคม 31, 2568 จาก <https://www.mots.go.th/news/category/759>
- โกวิทย์ พวงงาม. (2562). **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร จำกัด.
- เจตนา อินะรัตน์ และวรรณกร พลพิชัย. (2566). **แนวทางการส่งเสริมอาชีพของประชาชนในตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต**, 11(3), 224 – 236.

- จำนง ศรีนคร. (2566). “ต้นหยงสตาร์” เมืองท่าโบราณที่อุดมด้วยวัฒนธรรม สู่จุดหมายใหม่
ท่องเที่ยวเมืองตรัง. ค้นเมื่อ มิถุนายน 1, 2567, จาก
<https://thecitizen.plus/node/84797>
- ช่อพฤกษ์ ผิวภู. (2560). แนวทางการพัฒนาทุนวัฒนธรรมนวัตกรรมสู่ Thailand 4.0. รายงาน
สืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร ครั้งที่ 4 (134 - 142). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชิตาวีร์ สุขคร. (2562). การท่องเที่ยวในประเทศไทย. *Journal of Sustainable Tourism
Development*, 1(2), 1 - 7.
- ธรรมจักร เล็กบรรจง. (2562). การจัดการการท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism โดยการมีส่วนร่วม
ของชุมชนเกาะสุกรจังหวัดตรัง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University,
Humanities, Social Sciences and arts*, 12(1), 111-131.
- จิรวัดน์ รังแก้ว. (2565). “ลิบงโมเดล” จากประมงพื้นบ้าน สู่เส้นทางอาหารอนุรักษ์-ท่องเที่ยว
ชุมชน-Sea Farming. ค้นเมื่อ มิถุนายน 1, 2567, จาก <https://web.codi.or.th/>
- นราวดี บัวขวัญ, ปรัชญากรณ ไชยคช, ดวงจิตา พัฒโน, และมงคล มัลลารม. (2563). โครงการ
ย่อยที่ 4 การพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย
ในชุดโครงการการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนไทย
กับประเทศเพื่อนบ้าน. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.).
- พัชรภา ตันตราจิน. (2564). กลไกและกระบวนการจัดการผลประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ทาง
ทะเลและชายฝั่งที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลากหลาย. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.
ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรลี มั่นเล็ก และอุมาพร แต่งเกลี้ยง. (2568). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย
ที่มีต่อถนนคนเดินกระบี่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. *วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ*,
7(1), 58-71.
- ศราวุฒิ อารีย์. (2558). การท่องเที่ยววิถีอิสลาม: โอกาสของไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.
วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 10(18), 1-17.

ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร์, โอชัยญา บัวธรรม และชัชชญา ยอดสุวรรณ. (2559). แนวทางในการ
พัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา.

วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 9(1), 234-259.

สุเทพ ชันชัย และคณะ. (2560). **โครงการแนวทางการอนุรักษ์พะยูนโดยชุมชนเกาะลิบง**

อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.).

สำนักงานจังหวัดตรัง. (2566). **แผนพัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ. 2566-2570**. ค้นเมื่อ ธันวาคม 29,
2566, จาก https://ww2.trang.go.th/files/com_news_devpro/2024-04_dfdd233f00b486f.pdf.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรัง. (2563). **ข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี**. ค้นเมื่อ
ธันวาคม 29, 2566, จาก <https://trang.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/16/2020/12/>

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง. (2566). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570)**.
ค้นเมื่อ ธันวาคม 29, 2566, จาก
<https://kohlibong.go.th/storage/uploads/17285336301.pdf>

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร. (2566). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570)**.
ค้นเมื่อ ธันวาคม 29, 2566, จาก
http://www.kohsukorn.go.th/news/doc_download/a_210223_145441.pdf

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม. (2566). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570)**. ค้นเมื่อ
ธันวาคม 29, 2566, จาก
https://www.takham.go.th/datacenter/doc_download/a_160223_104137.pdf

อรไท ครุฑเวโช, สุภัทรา สังข์ทอง และวรพจน์ ตรีสุข. (2563). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทาง
วัฒนธรรมอย่างมีส่วนร่วมชุมชนชาวเลบ้านแหลมตึกแก จังหวัดภูเก็ต. **วารสาร**
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 14(3), 63-74.

อัปดุลฮันนัน หว่าหล่า, ชีร์ศักดิ์ จินดาบถ และณัฐกานต์ รัตนพันธ์. (2561). รูปแบบการท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียมุสลิม ที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด
สงขลา. **วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 2(3), 50-62.

- Cooper C., & Boniface, B.G. (1998). **Geography of travel and tourism**. United Kingdom: Butterworth Heinemann.
- Dłużewska, A. & Giampiccoli, A. (2020). Enhancing Island Tourism's Local Benefits: A Proposed Community-based Tourism-oriented General Model. **Sustainable Development**, 29(1), 272-283.
- J Hair, W Black, B Babin & R Anderson. (2010). **Multivariate data analysis**. (7th). New Jersey: Upper saddle River.
- Richa & Naithani, B. P. (2024). A Review of Cultural Tourism. **Journal of advances and scholarly research in allied education**, 21(2), 45-50.
- Richard Sharpley. (2015). Island Tourism or Tourism on Islands?. **Tourism Recreation Research**, 37(2), 167-172. doi.org/10.1002/sd.2141
- Schumacher, R. E. & Lomax, R. G. (2010). **A beginners guide to structural equation modeling: SEM**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Stephenson, M. L. (2014). Deciphering "Islamic Hospitality": developments, challenges and opportunities. **Tourism Management**, 40, 155-164.
- Thongneaukang, P. (2011). The Malaysian Tourists' Behaviors in Hat Yai Municipality, Songkhla Province: Voice from Hotel and Restaurant Stakeholders. **HRD JOURNAL**, 2(2), 18-30.
- Zulkifli, W., Rahman, S. A., Awang, K. W. & Che Man, Y. B. (2011). Developing the framework for Halal friendly tourism in Malaysia. **International Business Management**, 5(6), 295-302.

ผู้เขียน**ธนวิทย์ เพียรดี**

อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาตรัง

เลขที่ 111 ถนนเพชรเกษม ตำบลห้วยยอด อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130

E-mail: thanawit_pia@dusit.ac.th

เบญจวรรณ ขุนฤทธิ์

อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาตรัง

เลขที่ 111 ถนนเพชรเกษม ตำบลห้วยยอด อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130

E-mail: benjawan_khu@dusit.ac.th

จริยา เกิดไกรแก้ว

อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาตรัง

เลขที่ 111 ถนนเพชรเกษม ตำบลห้วยยอด อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130

E-mail: jariyar_ker@dusit.ac.th

กนกวรรณ ไทยประดิษฐ์

อาจารย์สาขาวิชาการตลาดดิจิทัล คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง

19 หมู่ 11 ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง 21120

E-mail: k.thaipradit@gmail.com